

FORORD

Med dette nummer runder *Religionsvidenskabeligt Tidsskrift* (RvT) et halvskarpt hjørne: Nr. 50 markerer, at tidsskriftet er udkommet i 25 år. Det giver anledning til nogle betragtninger om tidsskriftets oprindelse, dets formål, dets aktuelle tilstand og dets fremtid.

RvT udkom første gang i oktober 1982. Det blev udgivet af "Jysk Selskab for Religionsvidenskab", en mestendels formel konstruktion med hjemsted ved Aarhus Universitet. Redaktørerne var i første omgang lektorerne Per Bilde og Armin W. Geertz og stud. mag. Hans J. Lundager Jensen. If. introduktionsartiklen til det første nummer var tidsskriftets formål at "skabe et forum for humanistisk religionsforskning, formidling og debat i Danmark". Tidsskriftet henvendte sig "til religionslærere, -forskere, -studerende, teologer, præster og andre interesserede i religion", og dets mål var at "bringe bidrag, der behandler faget religion ud fra vidt forskellige synsvinkler og metoder så som filologiske, fænomenologiske, historiske, psykologiske, semiotiske, sociologiske og systematiske".

Store ord er passende ved søsætningen af et nyt projekt. Et 25-års jubilæum er omvendt anledning til et nøgternt tilbageblik på, om ambitionerne lod sig indfri. Den mest positive bedømmelse må gælde den faglige profil. Igennem de 50 numre har RvT bragt artikler, disputats- og ph.d.-indlæg, reviews og anmeldelser, der teoretisk, metodisk og empirisk har dækket det religionsvidenskabelige felt. Den daværende religionsfaglighed i religionshistorien og i den teologiske kontekst blev af den generation, der igangsatte RvT, oplevet som empirisk grundig og metodisk respektabel, men også som isoleret fra de teoretiske strømninger i human- og samfundsvidenskaberne, der begyndte at præge det masseuniversitet, som dengang tog skikkelse. RvT har derfor igennem årene introduceret til og diskuteret en lang række internationale profiler, klassikere og aktuelle navne, fra Georges Dumézil til Niklas Luhmann, og artiklerne har gennemgående tænkt religionsfaglige problemstillinger sammen med de til enhver tid dominerende human- og samfundsvidenskabelige temaer, fra strukturalisme over dekonstruktion til kognitionsvidenskaberne.

Ønsket om at fungere som et forum for debat er ikke blevet opfyldt på samme måde, og det er ikke lykkedes at nå alle de læsere og opnå den praktiske nytteeffekt for interesserede i religionsfaget i verden uden for universitetet, som de tre første redaktører naivt forestillede sig. Praktiske forhold er uden tvivl en forklaring. Debat forudsætter oftest en hurtigere omsætningstid, end et tidsskrift, der udkommer to gange om året, kan opvise. Og det er ikke så ligetil at omsætte det fagligt nye og solidt funderede til en form, der uden videre kan indgå i religionsfag andre steder i uddannelsesverdenen og i offentligheden.

Derimod viste RvT sig på ét punkt at være rent ud profetisk: Det var et *religionsvidenskabeligt* tidsskrift. Navnet og tanken bag tog friskt forskud på en faglig transformation, der i den århusianske, institutionelle kontekst først skulle materialisere sig i 1990 ved oprettelsen af et Institut for religionsvidenskab. Institutet blev til ved en sammenlægning mellem på to oprindeligt selvstændige uddannelser, magisterfaget Religionshis-

torie, og gymnasiefaget Kristendomskundskab (der i en kortere periode i 1980'erne hed "Religion"). Det var ikke mindst erkendelsen af det utilstrækkelige ved en institutionel og mental opdeling af religionsfaget i en kristen-jødisk del og en religionshistorisk del, der tog sig af alle andre religioner, der førte til oprettelsen af RvT. En yderligere faktor var videnskabsstrømninger, der ikke kunne ignoreres, men som ikke havde hjemsted i hverken den ene eller den anden af disse dele: i første række og massivt religionssociologien, først meget senere religionspsykologien i den revitaliserede form, som de kognitive videnskaber har gjort mulig.

Nøgtørnhed udelukker muligvis ikke en smule selvros. Hvis tidsskriftet (eller snarere dets redaktionelle talsmænd) selv skal sige det, er det ikke mindst tilfreds med at kunne fejre dette jubilæum. Den faglige verden er som alle verdener også en kamp for overlevelse: Der er mange tidsskrifter, mange internetsteder, mange andre sammenhænge, hvor forskere og forfattere kan få deres ting ud, og hvor læsere kan søge information. Tidsskrifter kommer og går; men RvT har bestået indtil nu. I kampen for overlevelse består præmien for ikke at gå under som bekendt i muligheden at kæmpe videre, 'to remain in the existential game'. Det kunne ikke være sket uden stor opbakning fra mange sider: fra Det Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet, herunder ikke mindst afdelingens sekretær Ingrid Mikkelsen, der har stået for formateringen af tidsskriftet ubrudt fra nr. 1 til og med nr. 48, fra Forskningsrådet, fra Aarhus Universitetsforlag, fra en bred kreds af religionsforskere, unge og ældre – en kreds der strækker sig ud fra den nuværende afdeling for Religionsvidenskab ved Aarhus Universitet og til religionsfaglige kolleger nær og fjernt.

En af de bedste måder til at realisere både faglig koncentration, faglig formidling og kollegial kontakt er ved udgivelse af temanumre, og RvT har igennem årene bragt en del: om myte (2, 1983), religion og politik (3, 1983), helligsted (4, 1984), hellenismen (16, 1990), ritualer (20, 1992), religionsmødet i Romerriget (22, 1993), initiation og offer (27, 1995), rent og urent (30, 1997), ritualer (38, 2001) kulturmødets tredje-identiteter (40, 2002), kognition (46, 2005), kristendom og velfærdsstat (48, 2006). Mange af disse temanumre er blevet til efter interne og uformelle arbejds møder og symposier. Også nærværende nummer er et temanummer, som det fremgår af introduktionen nedenfor.

RvT agter at forblive i det religionsfaglige *existential game*. Som alt andet i universitetsverdenen er også tidsskrifts genren under pres og omlægning i disse år. Fra krav om engelsk summary (som RvT har haft fra begyndelsen) over indekserbare Key-words og en formaliseret peer-review-proces til elektronisk publicering er en tilnærmelse til internationalt tidsskriftsformat undervejs. Ikke alt i en sådan proces er af lige indlysende relevans for et dansksproget tidsskrift. RvT er ikke tvunget til at gå med i denne udvikling, men gør det gerne, blandt andet fordi det også er en læreproces, der kan komme godt tilbage. Efter de aktuelle planer vil RvT fra og med nr. 51 komme i et nyt format, og papirudgaven vil blive suppleret med en elektronisk udgave. RvT vil fortsat udkomme to gange om året; det vil fortsat bestræbe sig på at formidle forskning på tværs af det enorme felt, der er religionsvidenskabens; og det vil fortsat lægge sider til både velmeri-

terede forskere og nye talenter. RvT vil fortsat bevare ambitionen om at være et sted, hvor empirisk og metodisk håndfast forskning kan læses side om side med en kritisk indoptagelse og viderebearbejdelse af de afgørende strømninger i human- og samfundsvidenskaberne.

Redaktionen